

Chung Và Riêng: Việt Bắc Miền Minh

Tác Giả: Nguyễn Trần Diệu Hằng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

Ngày 30 tháng 10 1975, Saigon sụp đổ.

Tác giả, hiện cư trú và làm việc ở vùng San Jose, kể chuyện mình vượt biển gia đình 80' và trở thành công giáo cho những người không thân nhân ở trại tị nạn.

Ngày 30 tháng 10 1975, Saigon sụp đổ. Những gia đình đang ở trong các cơ xá sĩ quan, cơ xá công chức bỏ đi ra khỏi nhà. Cùng chung số phận, gia đình chúng tôi bỏ đi khỏi mái nhà thân yêu trong cơ xá, nơi chúng tôi có một thời gian êm ả. Mẹ đi chúng tôi về căn nhà riêng Ba Mẹ đã xây nên bằng công sức của Ba Mẹ, nhưng nhà này cũng bị tịch thu. Sau hai tuần mất nhà, chúng tôi lên lên nhều câu ca dao "Còn cha gót đất nhều son, mất cha lẫn lóc nhều lon sũa bò." Ba chúng tôi còn sống, nhưng đang bị đày ở trong trại cải tạo ở núi rừng âm u đày chằng khí của miền Bắc. Nhưng ngày hôm đó in hằn vào đầu óc của chúng tôi, khi chúng tôi trở về thành xóm hèn tuốt của mình, vì chế độ xã hội cho nếm mùi cay đắng.

Đầu thập niên tám mươi, trại cải tạo không thể thoát, Mẹ thu xếp gia đình chúng tôi, tìm đường đi, vượt biển đi đến vùng đất tự do, ở đó không có những bất bình đẳng, ở đó không có trại cải tạo giam giữ những người hoàn toàn vô tội, và ở đó chúng tôi sẽ được hành thành người. Cũng như rất nhiều người và lính khác, Mẹ đi đang, xuôi ngược nuôi chúng tôi, nuôi Ba trong các trại tù cải tạo ở Bắc vào Nam. Tất cả những điều đó đày chúng tôi đến đường cùng, không còn lựa chọn nào khác hơn là phải đi chính mình sống của mình đánh cuộc với đời như nhều người khác, vượt biển đi đến miền Nam Việt Nam.

Chung Và Riêng: Vượt Biển Mất Mảnh

Tác Giả: Nguyán Trán Diáu Háng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

truyßn mißng mßt câu ngßn ngß cßa thßi đßi "Mßt là con nuôi mß, hai là mß nuôi con, ba là con nuôi cá." Cß thß mßt hai ba Mß lo cho con mßt mình vßt bißn. Khß năng vßt thoát chß là mßt phßn ba. Rßng rß gßn mß i lßm năm dài, tß cußi năm 1975 đßn đßu năm 1990, hàng trăm ngàn thuyßn nhân (hay theo nhß cách gßi cßa UNHCR United Nations High Commissions for Refugees, Cao Ủy Tßn nßn Liên Hißp Qußc là "Boat People") đã đßn đßc bß bßn tß do. Cùng lúc, hàng trăm ngàn thuyßn nhân khác gßi thân vào lòng đßi dßng.

Chßa qua khßi tußi thß, nßc mßt, nhà tan, chúng tôi, không có thßi mßi lßn, tß đßng bßc vào tußi trßng thành trßc nhßng khó khăn cßa Mß, vßt quá nßi khß cßa bà Tú Xßng ß thß kß mß i chín, vßa nuôi chßng trong tù cßi tßo, vßa nuôi mßt bßy con đßi còn ß Tißu hßc hoßc ß nhßng năm đßu Trung hßc. Tßng đßa mßt, khi có đßu kißn, Mß gßi chúng tôi ra đi.

Đßn phiên tôi, Mß chß đßa đßc tôi ra bßn xe liên tßnh đß đi Vũng Tàu. Cß hai mß con đßu đßi nón lá rßng vành đß che nhßng gißt nßc mßt lß chß rßi không ngßng. Mß khóc nhißu hßn nhßng lßn đßa các anh em trai cßa tôi ra đi, vì tôi là con gái duy nhßt trong nhà, thân gái đßm trßng. Ngßi trên xe đß Sài Gòn vß Vũng Tàu, trong mßt góc xe đß, tôi úp nón lên mßt, đß che đôi mßt sßng đß vì khóc cßa mình.

Gßn mßt tußn lßn đßn trên đßi dßng, chß có trßi và nßc, xanh thßm ban ngày, đen kßt ban đßm, không có cß mßt cánh chim, tôi nhß Ba, nhß Mß quay qußt, nhßng vßn hải lòng vßi chßn lßa cßa mình. Hai ngày đßu, nhß mßi ngß i trong lòng thuyßn, tôi bß say sßng, nôn ra cß mßt xanh, mßt vàng. Đó là lßn đßu tiên trong đßi, tôi hißu thß nào là "mßa mßt". Vßy mà chß hai ngày sau, quen đßn vßi cßm giác bßp bßn nhß cßa con thuyßn nhß trßc lßc đßy cßa nßc cß đßi dßng, tôi tßnh táo lßi hoàn toàn vßi đßy đß sinh lßc cßa "tußi mß i bßy bß gßy sßng trâu" mßc dù đã hai ngày không ăn ußng. Khi thuyßn ra hßi phßn qußc tß, chúng tôi đßc lên khoang thuyßn hít thß không khí trong lành đßy vß mßn cßa đßi dßng, hình nhß có thoang thoßng mùi vß cßa tß do.

May mßn hßn nhßng ngß i tßn khác, chúng tôi đi bình yên, không gßp mßt thuyßn nào khác. Trßi êm bißn lßng vào tháng sáu đßu mùa hè đßa chúng tôi đßn thßng đßt lißn cßa Mã Lai sau năm ngày sáu đßm lßn đßn trên bißn.

Lên tßi đßt lißn, cùng vßi chú lái tàu, tôi phßi vßn đßng vßn lißng tißng Anh hßn chß đã tích lũy trong nhßng tháng năm chußn bß vßt biên đß gißi thích cho nhân viên Cảnh sát Mã Lai bißt chúng tôi là ai, tßi sao chúng tôi đßt chân đßn đây. Đó chß là lßn đßu, mßt khßi đßu kéo dài mãi cho đßn bây giß, phßi gißi thích tßng tß cho rßt nhißu ngß i khác nhau thußc nhißu chßng tßc

Chung Và Riêng: Vết Bìn Mọt Minh

Tác Giả: Nguyán Trán Diáu Háng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

hiåu tåi sao chång tåi phåi bå quåe hång ra đi đå sång đåi låu vong.

Nhång giå phút đåu tiån trån đåt liån, chång tåi låi bå "say đåt". Quåen våi trång thåi bång bånh, tråi nåi trån måt nåoc; khi trå låi måt đåt bång phång, måi lån đåt båc chån xuång, tåi cåm giåc måt đåt chåo đåo nhå cån trån måt sång nhåp nhå. Sau hai ngåy bån rån våi đå thå giåy tå khai båo våi cånh såt đåa phång Må Lai, chång tåi đåc đåa ra tråi Pulau Bidong, tråi tå nån chånh thåc cåa Cao åy tå nån Liån Hiåp quåc đåt trån lånh thå Malaysia đå thånh måt ngåoi tå nån chånh thåc cå cånh cåc thuyån nhån, chå đåc phång vån đånh cå måt nåoc thå ba. Lån nåy, hånh trånh tå đåt liån ra đåo Pulau Bidong vång chåc hån trån måt thuyån khå lån cåa UNHCR, cå tån lå "Blue Dart", khoång cåch låi ngån, nån chång tåi khång bå say sång.

Tråi tå nån Pulau Bidong đå đåc xåy đång tång đåi đåy đå khi chång tåi đån đåo våo giåa thåp niån 80, cå đå trång Tiåu håc, Trung håc cho trå em, trång huån nghå (Vocational School) cho ngåoi lån, cå thå viån, cå cå Chåa, Nhà thå trån "đåi tån giåo", cå Bånh viån våi cåi tån khång nghånh và đånh lå "Sick Bay". Chång tåi đåc đån tiåp våi nhång thång må ăn liån våi đåi håy cån båc khåoi, giång håt nhå nhång thång må Liån Hiåp Quåc phån phåt cho nån nhån cåa thiån tai Tsunami å South Asia cuåi nåm 2004.

Lån đåu tiån ăn đå cåu trå, sång bång lång nhån đåo cåa ngåoi khåc, måt thån måt mån hå tråi tå nån cåa måt đåt nåoc khåc, nåoc måt tåi lån dåi, nghå đån Ba vån đång måi mån trong ngåc tå cåi tåo å nåi rång âåm u đåy chång khåc cåa miån Båc vån thiåu ăn, thiåu måc; nghå đån Må đång vå måt mån hå nhà, chåc lå vån đång cåu nguyån cho båy con đå tå tán måi đåa måt quåc gia, måt phång tråi khåc nhau, å tuåi chåa đån hai måi.

Chung Và Riêng: Việt t Bi n M t Minh

Tác Giả: Nguy n Tr n Di u H ng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

T ng là mình đã r t can đ m khi dám ch p nh n c nh "thân gái đ m tr ng", không ng , tr i t n n Pulau Bidong, đ n khu v c Cô nhi (Minor Refugees Residential Section), dành cho các em đ i m i sáu tu i đ n tr i t n n m t mình, tôi th y em nh nh t ch m i sáu tu i.

Đó, có Hanh, ch m i m i m t tu i, thông minh, đ y c ng ngh , có B đang b "h c t p c i t o" -nh Ba tô- đ c M g i đi v t bi n m t mình trên m t thuy n b h i t c, m i ng i đ i l g n ba ngày tr c khi đ n đ c tr i t n n. tr i t n n, c u bé tuy m i m i m t tu i nh ng có s khôn ngoan và nét ch ng ch c của m t ng i ngoài hai m i h c hành chăm ch , h t h c Anh Văn l i quay qua h c Toán, quanh qu n c ngày tr ng Trung h c trên đ o Pulau Bidong.

Đó, có Huyền, m t em gái m i m i ba tu i, c gia đình m t tích trên bi n khi thuy n b l t. Nh m t phép màu, Huyền bám đ c m t thùng plastic r ng, trôi n i b ng b nh gi a đ i đ ng g n n a ngày, tr c khi đ c m t tàu t n n khác đi ngang v t lên. Ng i ta đã th y cô bé Vi t Nam nh bé m t nh m nghi n, g n nh hôn mê b t tnh. thân xác m ng manh nh chi c lá khô, hai tay v n còn bám ch t cái thùng nh a r ng b ng b nh trên đ i đ ng.

Đó, có Vi t, r t thâm tr m, dù m i m i lăm tu i, nhà c a b t ch thu, Ba b giam khám Chí Hòa vì "t i nhà giàu", M g i em ra đi v i nhà hàng xóm đ thoát kh i t ng lai đen t i c a giai c p "t s n m i b n".

Còn bi t bao các em khác n a. M i m t tháng sau đó Pulau Bidong, v i v n li ng Anh ng t nh ng năm tr ng Trung h c, và nh ng sách v c a th vi n trên đ o, tôi đã có c h i giúp cho UNHCR và c các phái đoàn M , Canada, Úc trong v c thông đ ch m i khi h đ n ph ng v n thuy n nhân.

Mãi đ n bây gi , tôi v n còn c m giác xót xa khi nh l i nh ng l n thông đ ch cho nh ng ng i đàn bà, con gái Vi t Nam b làm nh c b i h i t c trên đ ng v t bi n, em nh nh t ch m i m i hai tu i. H i đó, Cao y tr ng Alan Pulau Bidong ch đ nh tôi chuyên làm công vi c thông đ ch đàn bà con gái trong các cu c ph ng v n các thuy n v t bi n b hà3i t c. Đó là m t công vi c r t t nh và đ y xót xa. Đ n m t đ nào đó, n i đau v t quá s c ch u đ ngi, ng i ta m t c m giác. Nhi u ng i n thuy n nhân, m t còn đ y n i kinh hoàng nh ng k l i t ng chi ti t ô nh c mà chính mình ph i gánh ch u v i gi ng đ u đ u, th n nhiên, l nh lũng nh nói chuy n tr i m a, tr i n ng, trong khi chính tôi và cô May, Cao y c a UNHCR đã gi t ng n gi t dài. M i l n đ ch hay vi t xong m t h s tàu t n n b c p, tay áo tôi t đ m vì n c m t. Tôi v n t h i th ph m tr c ti p cho n i đau này là h i t c Thái Lan, th ph m gián ti p

Chung Và Riêng: Việt Bỉ n M t Minh

Tác Giả: Nguy n Tr n Di u H ng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

th c s là ai?

Đó là kho ng th i gian r t b n r n v i công vi c thông d ch ban ngày giúp cho nhân viên Cao y T n n. Ban đêm, tôi còn d y thi n nguy n cho các em , ch nh h n tôi vài tu i, tr ng Trung h c trên tr i T n n. Tr ng ch d y hai môn Anh văn và Toán. Sách h c là nh ng quy n sách đ n gi n t ng d ng trình đ c a b "English for Today" quy n I đ n quy n III. Tr c ngày ra đi, tôi ch m i h c xong quy n IV Vi t Nam , nh ng nh làm vi c, ti p xúc nhi u v i các nhân viên UNHCR, và b ng lòng th ng yêu các em chân thành nh em ru t c a chính mình, tôi mang h t ki n th c và hi u bi t c a mình truy n l i cho các em, m c dù tôi ch a h đ c qua m t tr ng l p nào v S ph m. Chúng tôi, nh ng ng i d y thi n nguy n tr ng Trung hoc. v n đùa v i nhau là mình đã theo m t "tr ng phái s ph m m i", l i d y "mèo nh tha chu t l n"

Có l n, gi i nghiã cho các em m t t m i, "dignity" -có nghĩa là ph m giá- tôi không bi t làm th nào đ gi ng cho các em hi u, đành vi t lên b ng câu thí d "We lost everything, but never lose our dignity". Vi t đ n đó, t d ng n c m t tôi lẫn dài, các em tu i m i b n, m i l m lúc đó cũng khóc theo. Nh ng gi t n c m t đó v n còn đ ng trong tâm kh m tôi cho đ n bây gi , cùng có ni m tin m t th h tr l u vong có đ y đ đ u óc và trái tim Ch c ch n, các em h c sinh lúc đó, trên b c đ ng tha h ng sau này, s nh và hi u nghiã ch "dignity" h n ai h t, và các em s s ng x ng đáng v i lòng k v ng c a thân sinh các em, khi Ba M các em đã phi i đ t ru t g i con ra bi n m t mình.

M i tu n hai l n, tàu "Blue Dart" c a UNHCR cho n c ng t, mì gói, g o và th c ph m t i g m gà và rau c i, đôi khi còn có d a h u hay th m vào cho thuy n nhân.

H u h t chúng tôi đ n tr i t n n ch v i m t b qu n áo d i nh trên ng i. Chúng tôi đ c phát áo qu n t m t kho áo qu n "second hand", t ng t nh áo qu n cũ bán trong Goods Will M . Áo qu n th ng r ng thùng thình, quá kh , nh ng chúng tôi t s a l i đúng v i kích th c c a mình. Cao y t n n Liên Hi p qu c đã r t là chu toàn trong vi c b o v và chăm lo cho nh ng ng i t n n chính tr ,

Đ n lúc đ c chuy n qua tr i chuy n ti p Bataan Philippines đ đ c h ng đ n v đ i s ng vẫn minh c a M tr c khi chính th c đ n M nh m t ng i t n n, chúng tôi đ c hu n luy n ch ng trình bu i sáng, bu i chi u làm "Teacher Aid" cho các gi ng viên ng i Phi. ó, đ i s ng đ y đ h n, và l c quan h n vì chúng tôi bi t ch c ch n ngày mình đ c đ nh c M . Và cũng ó, tôi có thì gi t h c nhi u h n cho chính mình, chu n b m t th i k gian nan

Chung Và Riêng: Việt Biện Minh

Tác Giả: Nguyán Trán Diáu Háng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

khác, một khi đi du lịch con số không ở quê hương thì hai. Một vài lần đi công vụ chi ở Manila (thị trấn của Philippines), những chuyến du lịch đi công vụ bằng xe bus dành riêng cho các "Teacher Aid", chúng tôi vẫn ngắm nhìn những người công nhân của đất nước mình ngay cả khi so sánh với các nước Á châu khác như Philippines.

"Nhiều bạn nhớ công việc" đó càng tăng cao khi trên đường bay qua Mỹ, tôi đi công vụ chân hai ngày ở Tokyo- Nhật, thị trấn của nước Á châu giàu mạnh nhất sau khi ném bom hạt nhân xuống máu với hai công nhân hình nấm khảm Hiroshima và Nagasaki cuối thị trấn thì hai. Tokyo vẫn minh sáng rực ánh đèn ban đêm thành phố và ở Saigon là công vụ tranh tài, tranh sáng, Nước một tôi đi chi xử lý cho sự thất bại của quê hương đã bị bỏ lại sau lưng.

Tôi đến Mỹ một tuần trước Giáng sinh, cùng một thuyền nhân Việt Nam khác, hoàn thành nhiệm vụ cùng đi công vụ giao tiếp UNHCR, giúp đoàn người tị nạn gồm 85 người kể công vụ và người Lào và Cambodia cũng trên chuyến đi quê hương như chúng tôi. Giữa những hành khách Mỹ tin, cao to, với nhiều hành lý công vụ kể như với gia đình nhân dân Giáng sinh và Tết đường phố, rất dễ nhận ra những người tị nạn như bé, mạnh mẽ một to vui mừng nhìn ngắm, chỉ có hai bàn tay trống với những túi xách của UNHCR và IOM (International Organization for Migration) chỉ có giấy tờ nhập cảnh vào Mỹ và giấy tờ tùy thân.

Đi công vụ chuần bị đi với gần 6 tháng học về "American Culture Orientation" ở trại chuyên tiếp nhận Bataan, Philippines, với trình độ Anh văn công vụ đi sau một năm tiếp xúc và làm công vụ viên cho nhân viên Cao ủy Tị nạn LHQ, tôi không đến nỗi bị lâm vào công vụ "mán vò thành", những thất bại đi công vụ Mỹ khác xa với đi công vụ quê nhà như một trại với một trăng, như ngày với đêm.

Hình ảnh của Bà với mái tóc bạc trống tuốt năm mồi trong lao tù công vụ, hình ảnh Mỹ với đôi mắt buồn trong những ngày chuần bị gần chúng tôi ra đi là nguần gốc không bao giờ công vụ, tiếp xúc cho chúng tôi trong thị trấn chân đất chân ráo ở quê hương thì hai.

Từ nhiều trại tị nạn ở nhiều nước khác nhau: Thái Lan, Indonesia, Malaysia, Philippines, anh chị em chúng tôi đến Mỹ trong những thị trấn khác nhau, đi công vụ trùng phùng, như trăm sông đổ về biển, và mang sự công vụ của tuốt hai mồi lao vào đất nước công vụ tự do và công vụ.

Một người bạn cũ của Bà, qua Mỹ từ năm 1975, đang làm công vụ thi công vụ nhân USCC, giúp

Chung Và Riêng: Vết Bìn Mọt Minh

Tác Giả: Nguyán Trán Diáu Háng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

tôi có được trả công mọt lớn là 650 dollars dành cho người tôi nhận mọt đi, bác viết cho tôi một reference letter và tôi đó "I m on my own way". Bác cũng giới thiệu cho tôi đến tìm việc làm mọt vài nơi. Tôi thì nghĩ, "thánh nhân đãi kẻ khù khờ", tôi được nhận vào làm full time ở một công ty lớn chỉ hai tuần sau ngày đến Mỹ. Lúc đó là đầu tháng giêng, giữa mùa Đông ở Mỹ, trời lạnh buốt, buổi sáng tôi thức dậy thì sáu giờ ba mươi, trời còn tối, ra đường chờ xe bus để đi làm, trời lạnh cóng, độ ẩm 40 độ Fahrenheit, tôi phải mặc ba bốn lớp áo, những áo quần cũ chằm chằm chúng tôi đã mua từ Goods Will để vừa với túi tiền của mấy chằm em lưu lạc quê người, chỉ có hai bàn tay trống, với lòng tin của Ba Mẹ đặt ở mọt chúng tôi. Một tuần sau, chằm không phải cái lạnh gợn đông đá, thì 32 đến 39 độ Fahrenheit của mùa đông thì nhợt nhạt, tôi dùng cái paycheck đầu tiên của mình thuê người đi lái xe và được hỗ trợ tiền trả công mọt lớn cho người mọt đến mua mọt cái Toyota Celica đã mua ở bên tuấn, để đi học và đi làm.

Đến sáng lúc đó, còn nhợt, là một hình tam giác với ba đỉnh là nhà, trường học và sự làm không có gì trí, không có chút gian dối buồn và nhợt nhà.

Đến Mỹ mua mọt mòng, sau gần mọt năm miền Nam sụp đổ, biệt thân phần mình là "trâu chằm", chúng tôi lao đầu vào học, không dám để phí thêm một giây phút nào. Mùa hè, học phí cao hơn, tôi chỉ ghi danh theo học một lớp, và làm part time cho một tiệm bán xăng ở gần nhà. Nghĩ là lúc đó, tôi đi làm full time, đi học full time quanh năm. Nhưng lúc quá mệt mỏi, tôi lại tiếp nhận được tình thân mình bằng câu nói của miền người Mỹ "No pain, no gain", và nhớ đến kẻ vụng của Ba Mẹ đã đặt ra cho chúng tôi. Buổi nhợt là những lần bắt chằm nghe được những câu hát rất đúng với tâm trạng của mình "Ai trả về xứ Việt non giùm tôi người ơi y ở trong tù", nghĩ đến Ba, nhợt mọt tôi vụn lẫn dãi, và tiếp bước lòng mình phải cố gắng học giỏi hơn để Ba Mẹ vui hơn, để nghe lời sáng trong đời sống bất kể tình thân thì học xuyên suốt quê nhà.

Có lần được phát biểu cảm tưởng với thời gian ba phút trong một lần nhận học bổng, tưởng là cảm ơn để trả công mọt người và hứa với "scholarship foundation" sự cố gắng nỗ lực hơn, nhưng tôi chỉ nói được gần hai phút:

- Xin cảm ơn tất cả thầy cô đã có công dạy dỗ tôi, xin cảm ơn Hội đồng trao tặng học bổng cho tôi. Xin tri ân đến tổ chức Hoa Kỳ đã cứu mang và cung cấp một đời sống tự do, no đủ cho tất cả những người tị nạn, lưu vong. Vinh danh hôm nay xin được dành riêng cho tất cả những người đã nỗ lực cho chúng tôi có được ngày hôm nay, và xin được biệt danh riêng cho Ba tôi, người vẫn còn đang bận rộn trong lao tù Cộng sản vì đã ở trong một quân đội bỏ về tự do, xin được dành riêng cho Mẹ tôi, người đã rất chu toàn trong việc nuôi dạy con cái một mình.

Chung Và Riêng: Vết Bìn Mọt Minh

Tác Giả: Nguyán Trán Diáu Háng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

Mọt phút còn lại, tôi không nói được vì cả tôi và trộm mọt đã mß đi sau màn nßc mßt, mùi vß đßng cay sau năm 75 ß quê nhà vßn kéo vß vßi đßy nßi xót xa, ngay cß trong giß phút ngßt ngào nhßt. Mọt thßy gißng ngßi Mß gßc Ba Lan đã tß nßn Cßng sßn tß cußi thßp niên 60, đßy tôi tß năm đßu Đßi hßc, hißu rßt rõ tâm trßng cßa mßt ngßi tß nßn, đã lên đßn đàn giúp tôi hoàn tßt lại phát bßu. Lßn đó, tôi đß cß đß cách đß cß trßc tißp cho hßc bßng niên khoá kß tißp, mà không phßi qua nhßng thß tßc bình thßng. Món tißn tuy không lßn, cũng đß đß trang trßi chi phí sách vß, hßc phí, ăn ß cho mßt năm hßc, là mßt yßm trß vßt chßt lßn lao cho tôi trong ba năm đßu chân ßt chân ráo ß quê ngßi.

Có nhßng đßu hßn sâu trong ký ßc, lúc nào cũng tßng nhß mßi vßa xßy ra, nhß chuyßn say sóng đßn đß "mßa mßt" cßa nhßng ngày lßnh đßnh trên đßi đßng vßn ám ß nhß tôi không ngußi. Cho nên, có lßn đß cß chßn là "Employee of the year" đß cß tßng vé cho mßt chuyßn đi cruise trên bißn mßt tußn cho hai ngßi, nhß lại cß mß giác đßng nghét ß mißng, cß mß giác mßt thßng bßng cßa nhßng ngày mßi đßt chân lên đßt lißn, tôi đã nhßng lßi phßn thßng đó cho "the runner up" trß cß con mßt ngßc nhiên cßa mßi ngßi làm cùng chß.

Đó không phßi là đßu duy nhßt ngßi bßn xß không hißu nhßng ngßi tß nßn, nhßng ngßi Mß gßc Vißt lßu vong. Hß cũng không hißu tßi sao rßt nhißu ngßi Vißt Nam nhß bé ß mß yßu vßn đßi mßa đßi gió hàng giß gißng cao nhßng tßm bißu ngß "Human Right for VietNam", "Freedom for VietNam" ß mßt góc đßng nào đó trong đßi sßng lßnh lßng, đßy tßt bßt cßa đßt nßc Hoa kß.

Sau khi đã ßn đßnh, -đã có mßt "career" đßng hoßng thay cho cái "job" đß kißm sßng - có thßi tôi đi đßy thißn nguyßn cho mßt trßng Vißt ngß ß đß phßng, hßc sinh là các em teenagers. Dù cùng tußi nhßng hßc trò cßa tôi bây giß vô tß, ngß thß, khác xa các em trong trßi tß nßn chßng chßc, trßng thành trß cß tußi.

ß trßng Vißt ngß, ngoài bài gißng tß sách cßa trßng, thì giß còn đß, chúng tôi gißng trích đßn tß tác phßm "Mùa hè đß lßa" cßa nhà văn Phan Nhßt Nam, tß bài thß bßt khußt "Nßu ai hßi" cßa nhà thß Nguyßn Chí Thißn đß các em hißu rõ hßn giá trß cßa tß do, và bißt yêu thßng cha mß hßn, bißt ßn cha mß các em đã hy sinh rßt nhißu đß các em có đß cß ngày hôm nay.

Đßi sßng ß Mß vßn tßt bßt, nhßng mßt phút bình lßng nào đó cßa tâm hßn, dù đßng bß kßt xe trên mßt xa lß xe cß tßt tß ngßc xuôi hay đßng ß trong mßt cußc hßp ß sß, đßu óc tôi vßn lang thang vß vßi quê nhà, và bußn thay, bao giß cũng vßy, mùi vß đßng nghét nhß đßng bß "mßa mßt", mùi vß chua cay cßa mßt thßi vßn hißn vß, rõ ràng, mßn mßt nhß chuyßn hôm qua.

Chung Và Riêng: Việt Bỉ n M t Minh

Tác Giả: Nguy n Tr n Di u H ng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

Và có m t n "chuy n hôm qua" càng rõ nét h n. Đ n thăm Massachusetts Institute of Technology (MIT) n i ti ng v chuyên ngành Toán và K thu t, đang ng i ch ng i b n cafeteria c a tr ng, b ng m t sinh viên ng i Á châu đi qua, đi l i tr c m t tôi nhi u n. Sau cùng, anh ta đ ng l i, l ch s h i b ng ti ng M :

- Xin l i, ch có ph i là cô Thuyền tr ng Trung h c Pulau Bidong năm 1988 không?

Tôi tr l i b ng ti ng Vi t:

- Đúng r i, em có th nh c cho tôi nh em là ai không?

Ng i thanh niên vui m ng, r i b ng m t th ti ng Vi t rõ ràng và l đ , anh ta tr l i:

- Em là Hanh đây ch , em h c cùng l p v i Huyền và Vi t Pulau Bidong. Ch nh em không?

Hanh v n nh n ra tôi sau m i l m năm không g p, nh ng tôi thì không th nhìn ra đ c anh thanh niên cao l n ch ng ch c tr c m t mình là c u bé đen nh m, ch ng ch c, chăm h c tr i t n n năm x a

Hanh lúc đó đang n năm cu i c a ch ng trình Ti n sĩ Toán, nh c mong ngày nào em đã trình bày trong m t gi th c t p nói ti ng Anh l p h c nh xú, mái l p tôn thô s gi a đ o Pulau Bidong. Hanh k cho tôi nghe v chuy n em đ n M m t mình tu i m i hai, cùng v i m t nhóm ng i Vi t Nam t n n đ t chân đ n M phi tr ng San Francico, Hanh đ i máy bay v Massachusetts. Đi m t mình, đ i m i l m tu i, nên Hanh đ c m t cô Stewardess đích thân đ t lên máy bay tr c.

Ra đón c u bé t n n Vi t Nam phi tr ng Logan Boston- là đ i di n c a m t t ch c thi n nguy n và cha m nuôi c a Hanh. Đó là m t gia đình ng i M g c Ti p Kh c, qua M t n n t th p niên 60s. Dù ch a bao gi có ý đ nh xin con nuôi, nh ng th y Hanh là m t c u bé m i m i m t tu i v t bi n m t mình, không có thân nhân, nên h mu n đ a Hanh về nuôi. C hai

Chung Và Riêng: Việt Bỉ n M t Minh

Tác Giả: Nguy n Tr n D u H ng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

ông bà đ u d y Trung h c. Ông d y Toán, bà d y Home Economics (t ng t nh môn N công gia chánh Vi t Nam). Ng i con duy nh t đ h c xa, ông bà v n làm vi c thi n nguy n m t Nhà th Tin lành vào cu i tu n. Khi th y tên Hanh, m t em nh t n n Vi t Nam m i m i m t tu i, không có thân nhân M , đ c nhà th tìm ng i b o tr , h xin nh n Hanh làm con nuôi. V chín ch n cùng s khôn ngoan tr c tu i c a Hanh đã chinh ph c đ c lòng th ng yêu c a b m nuôi ng i M t lúc đ u. Vì c hai ông bà đ u là nhà giáo, Hanh i có căn b n v c ti ng Anh n h c l c, i chăm ch h c hành n n em đ c vào th ng l p b y nh các h c sinh b n x mà không g p tr ng i nào.

Lên Trung h c, Hanh t t nghi p th khoa Trung h c. V i s h ng đ n quý báu c a cha m nuôi, v i thành tích h c t p xu t s c trong b n năm Trung h c, c u bé Hanh t n n năm x a nh n đ c h c b ng toàn ph n c a MIT, trong ni m hãnh đ n c a cha m nuôi M l n cha m ru t Vi t Nam.

Gi a th p niên 90s c a th k hai m i, ba m sinh thành cùng hai em c a Hanh đ c qua M theo ch ng trình nhân đ o HO. V y là Hanh có đ n hai ông b , hai bà m , và hai gia đình cùng ti u bang Massachusetts, trong hai thành ph k c n nhau

Không mu n làm m t lòng gia đình nào, và đ đ c t p trung h c t p, Hanh vào n i trú trong MIT. M i th b y v v i cha m ru t, ăn món ăn Vi t Nam do m n u, nghe ba k v nh ng đ a đầy ông ph i gánh ch u trong các tr i "c i t o". Và m i ch nh t, v i i căn phòng thân thu c mà cha m nuôi đã dành cho Hanh t ngày c u bé Vi t Nam, da còn đ m màu n ng gió c a tr i t n n, chân t t, chân ráo đ n M . Căn phòng dù không còn đ c dùng h ng xuyên, nh ng trong closet v n còn treo hai b áo qu n k ni m c a Hanh, m t b Hanh m c khi m i đ n M đ c ng i b o tr ra đón, và b kia là b áo qu n đ u tiên Hanh đ c b m nuôi mua cho. m t góc bàn h c, v n còn cái l th y tinh có c m hai lá c nh , m t s c tr ng đ v i năm m i ngôi sao c a M , m t màu vàng v i ba s c đ c a Vi t Nam. Trên t ng v n còn hình Hanh năm m i tám tu i, ch ng ch c trong áo mũ và dây choàng th khoa (valedictorian) ngày t t nghi p Trung h c.

M t chi ti t r t c m đ ng trong câu chuy n c a c u bé t n n Pulau Bidong năm x a là h i m i đ n M m i l n đ c cho k o chocolate, Hanh ch ăn m t ph n nh và đ dành h u h t k o đ g i v Vi t Nam cho hai em và cho các b n Đ i u "bí m t" đó b phát hi n khi hai ông bà M th y c u con nuôi ăn u ng r t ch ng m c t t n nh ng luôn luôn xin đ c mua thêm chocolate. K o "đ dành" th ng đ c Hanh gói c n th n trong nh ng túi nylon dán kín đ trong m t góc t áo qu n. Halloween đ u tiên M , đ h c v , làm xong bài v , tr i v a s p t i, Hanh xin phép ba m nuôi cho đ xin k o. C u bé mi t mài đ b m t mình trong th i ti t se l nh đ u mùa thu i mi n Đông B c trên b n năm con đ ng, g c a t ng nhà xin k o. Két qu r t

Chung Và Riêng: Việt Bìn Mốt Minh

Tác Giả: Nguy&#n Tr&#n Di&#u H&#ng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

kh&# quan, sáng hôm sau Hanh g&#i đ&# c m&#t th&#ng k&# o m&# i hai lbs (kho&#ng 5kg) v&# Vi&#t Nam mà c&# c phí còn cao h&#n c&# ti&#n mua k&#o. Có ngu&#n g&#c là ngu&#i Ti&#p Kh&#c, m&#t th&#i đã ph&#i s&#ng d&#i ch&# đ&# C&#ng s&#n, b&# m&# nuôi c&#a Hanh hi&#u ngay m&#i chuy&#n. Và ông bà c&#ng quý Hanh, c&#u bé Vi&#t Nam tu&#i còn nh&# nh&#ng t&#m lòng đã r&#t l&#n.

Đ&#n phiên tôi, tôi cũng k&# cho Hanh nghe gi&#ng đ&#i đã đ&#y đ&#a tôi t&# tr&#i t&# n&#n năm x&#a đ&#n California nh&# th&# n&#o. Có n&#m m&#, tôi cũng không t&#ng t&#ng n&#i mình g&#p l&#i đ&# c c&#u h&#c trò đen nh&#m vì v&# m&#n c&#a gió bi&#n &# Mã Lai, có đôi m&#t sáng nh&#ng lúc nào cũng bu&#n &# tr&#ng Trung h&#c trên đ&#o Bidong ngày nào.

&#c gì tôi cũng g&#p đ&#c Huyền và Vi&#t, cũng nh&# đã h&#i ng&# r&#t b&#t ng&# v&#i Hanh &# m&#t góc tr&#ng MIT &# mi&#n Đông B&#c n&#c M&#. Nh&#ng dù ch&#a hay không có đ&#p tái ng&# v&#i Huyền và Vi&#t, tôi v&#n tin hai em đã r&#t thành công nh&# Hanh, ch&#ng minh mình có th&# làm đ&#c nhi&#u đi&#u, ch&#ng h&#n nh&# chuy&#n h&#c hành, mà có m&#t th&#i &# trong n&#c , sau tháng 4/75, chính quy&#n không cho phép mình làm.

T&#t c&# chúng tôi đ&#u gi&#ng nhau &# ch&# ph&#i xa nhà, b&# đ&#t n&#c ra đi m&#t mình, dù lúc nào trong tâm t&#ng c&#a chúng tôi cũng có m&#t v&# trí trang tr&#ng cho quê h&#ng chôn nhau c&#t r&#n đã ph&#i b&# l&#i sau l&#ng. Chúng tôi đã ph&#i mang c&# sinh m&#ng c&#a mình ra đánh cu&#c v&#i đ&# nh m&#nh, v&#i đ&#i đ&#ng; m&#t cái giá không m&#t khoản ti&#n nào, dù l&#n đ&#n đâu có th&# mua đ&#c. Nh&#ng đ&#c m&#t v&#i cu&#c đ&#i h&#y còn &# tr&#c m&#t, nh&#ng ch&#c ch&#n chúng tôi s&# c&# g&#ng không ng&#ng đ&# x&#ng đáng v&#i cái giá mình ph&#i đánh đ&#i.

Chia tay Hanh hôm đó, tôi mang theo câu nói c&#a Hanh v&#i khuôn m&#t r&#t nghiêm trang, già tr&#c tu&#i, và v&#n v&#i đôi m&#t bu&#n xa v&#ng nh&# l&#n đ&#u tiên tôi g&#p em &# tr&#ng Trung h&#c trên đ&#o t&# n&#n:

- Đi&#u em vui nh&#t là đã đ&#n đ&#p đ&#c ph&#n nào &#n nghĩa sinh thành c&#a cha m&# ru&#t và ân tình c&#u mang c&#a b&# m&# nuôi. Em v&#n c&# g&#ng h&#t mình, c&# g&#ng đ&#n h&#t cu&#c đ&#i đ&# luôn làm cho c&# Ba M&# l&#n Mommy, Daddy c&#a em vui. Đi&#u duy nh&#t không ch&#c em có làm đ&#c hay không, là "gánh s&#n hà" mà đôi lúc Ba em và các bác, các chú cùng th&#i v&#n n&#a đùa n&#a th&#t là đã trao l&#i cho th&# h&# c&#a mình

Hanh đ&#ng m&#t chút r&#i h&#i m&#t câu mà đ&#n bây gi&# tôi v&#n ch&#a bi&#t cách tr&# l&#i:

Chung Và Riêng: Việt Bỉ n M t Minh

Tác Giả: Nguy n Tr n Di u H ng
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 07:42

- Gánh s n hà n ng l m m t mình em hay c hai ch em mình không th nào gánh n i! Ch i, làm th nào đ c th h c a mình đ s c gánh n i s n hà h ch ?

Câu h i đó c quanh qu n trong tôi và ch c là ph i còn lâu, lâu l m, tôi m i bi t đ c câu tr l i chính xác. Nh ng tôi tin là ch c n m t ph n m i c a m t th h Vi t Nam (c i h i ng ai l n trong n c) bi t đoàn k t, có nhi t tâm gánh vác non sông v i chí khí c a Tr n Qu c To n, v i lòng yêu n c c a Nguy n Thái Hoc. và v i đ u óc c a Lê Quý Đôn thì gánh s n hà s nh nhàn nh cái c p đi h c r t thân thu c c a m t th i đền sách.

(Vi t cho Lan H ng, Ti n, Tu n và nh ng thuy n nhân "đi bi n" m t mình)